

Wijntoer door Zuid-Afrika.

Zuid-Afrika op de kaart.

Een beetje geschiedenis vooraf.

. 1652: De Verenigde Oost-Indische Compagnie sticht een handelspost aan de kaap met één doel: handelsschepen op weg naar Indië voorzien van water en vers voedsel te voorzien. Dit leidde tot een bloeiende wijnindustrie en later de natie Zuid-Afrika.

. 1655: Jan van Riebeeck.

De 1ste Hollandse gouverneur van de Kaap,
plant wijnstokken aan de voet van de Tafelberg.

. 1659: De eerste Kaapse druiven worden geperst.

- . 1679: Simon Van Der Stel, opvolger van Jan Van Riebeeek zorgt voor een grote verbetering van de Zuid-Afrikaanse wijnbouw.

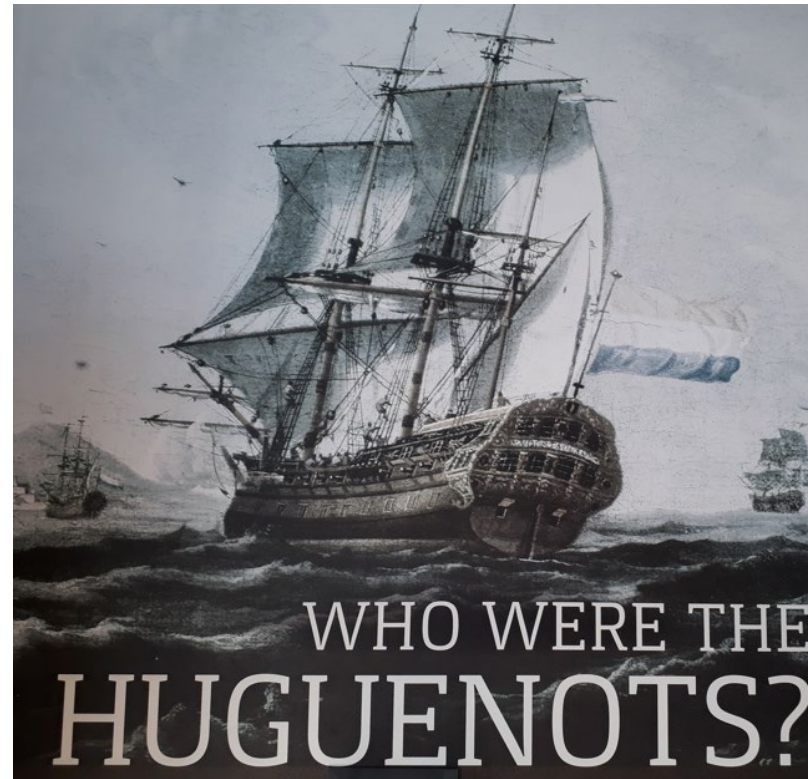
Op zijn boerderij in Constantia legt hij een wijngaard aan met groot succes.

Later wordt de Boerderij overgenomen door de Familie Cloete die ervoor zorgde dat de wijnen uit Constantia wereldberoemd werden, vooral in de 18e eeuw.

Simon Van Der Stel ontdekt de regio Wildenbosch, zo'n 50 km van Kaapstad. Later krijgt het de naam Stellenbosch.

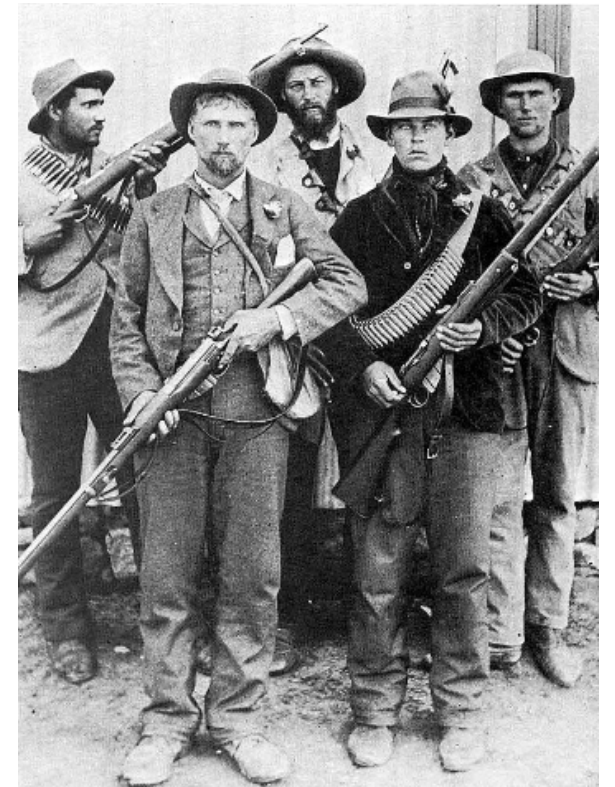
. 1688: Franse Hugenoten vestigen zich in de buurt van Stellenbosch, genoemd Franschenhoek (Franschhoek).

Zij beschikken over de nodige cultuur en vakmanschap om hun stempel te drukken op de Zuid-Afrikaanse wijnindustrie.

- . 1795: Britten komen naar Kaap de Goede Hoop om te verhinderen dat het een Franse kolonie wordt (slag om Muizenberg) en de VOC wordt opgeheven.
- . Er is een nieuwe afzetmarkt voor de wijn in Groot-Brittannië dat in oorlog is met Frankrijk en daar geen wijn meer afneemt. De productie gaat x 10 (4,5 mio liter)
- . 1830 - 1850: Vele 'Boeren' trekken verder en stichten Transvaal & Oranje Vrijstaat
- . 1860: Groot-Brittannië is niet meer in oorlog met Frankrijk: de Zuid-Afrikaanse wijnexport stort in mekaar.
- . 1877: 1^e annexatie van de Transvaal door de Britten.
- . 1880-1881: 1^e boerenoorlog tegen de Britten.

- . 1885: ontdekking goud (Transvaal)
trekt nieuwe immigranten aan, waaronder veel Britten.

- . 1886: De phylloxera (druifluis) doet zijn intrede en het aantal wijngaarden wordt gedecimeerd.

- . 1895 - 1899: verschillende kleinere en grotere conflicten.

- . 1899-1902: 2^e boerenoorlog tegen de Britten en er is nu complete chaos in de wijnbouw (ook Britse tactiek van verschroeide aarde)

- . gedurende 20 jaar is er een wildgroei van aanplant en overproductie (chaos blijft)

- . 1918: oprichting van de **Ko-operatieve Wijnbouwers Vereniging**
Een soort ‘super cooperatieve’ waarin bijna alle wijnbouwers verenigd worden.
- . 1973: invoering van de gecontroleerde herkomstbenaming
(district - ward - estate)
- . 1991: opheffing van de apartheid (1948)- buitenlanders investeren in wijnbouw
- . 1997: KWV wordt een privé onderneming
- . 2010: duurzaamheidszegel als garantie en juistheid voor o.a. milieuvriendelijke wijnproductie
(controle jaartal, druivensoort, herkomst, enz)

Intussen heeft Zuid-Afrika ong. 115,000 ha wijngaarden (= Bordeaux)

De wijnregio's:

WESTERN CAPE

COASTAL REGION

Districts

- Cape Town
- Darling
- Franschhoek Valley
- Lutzville Valley
- Paarl
- Stellenbosch
- Swartland
- Tulbagh
- Wellington

KLEIN KAROO

Districts

- Calitzdorp
- Langeberg-Garcia

CAPE SOUTH COAST

Districts

- Cape Agulhas
- Elgin
- Lower Duivenhoks River
- Overberg
- Plettenberg Bay
- Swellendam
- Walker Bay

OLIFANTS RIVER

Districts

- Citrusdal Mountain
- Citrusdal Valley

BREEDER VALLEY

Districts

- Breedekloof
- Worcester
- Robertson

WARDS NOT PART OF A REGION

- Cederberg
- Ceres
- Kweekvallei
- Leipoldtville-Sandveld
- Nieuwoudtville
- Prince Albert Valley
- Swartberg

NORTHERN CAPE

- Central Orange River (District)

- . Graham Beck Brut
 - . Robertson (Breede Rivier Vallei) - route 62
 - . Grootste kalksteen terroir van Western Cape
 - . Grote t° verschillen dag/nacht
 - . Methode Cap Classique
 - . 53% Chardonnay - 47% Pinot Noir
 - . Dosage 8gr
 - . 15 - 18 maand sur lattes
 - . Vergisting op staal
-
- . Sommige cuvées worden vergist op vaten van Jérôme Viard (Champagne) * ook bij Colmant

4 INFLUENCES OF TERROIR

CLIMATE

SOIL

TERRAIN

TRADITION

Invloed op de typiciteit (kwaliteit) van de wijn.

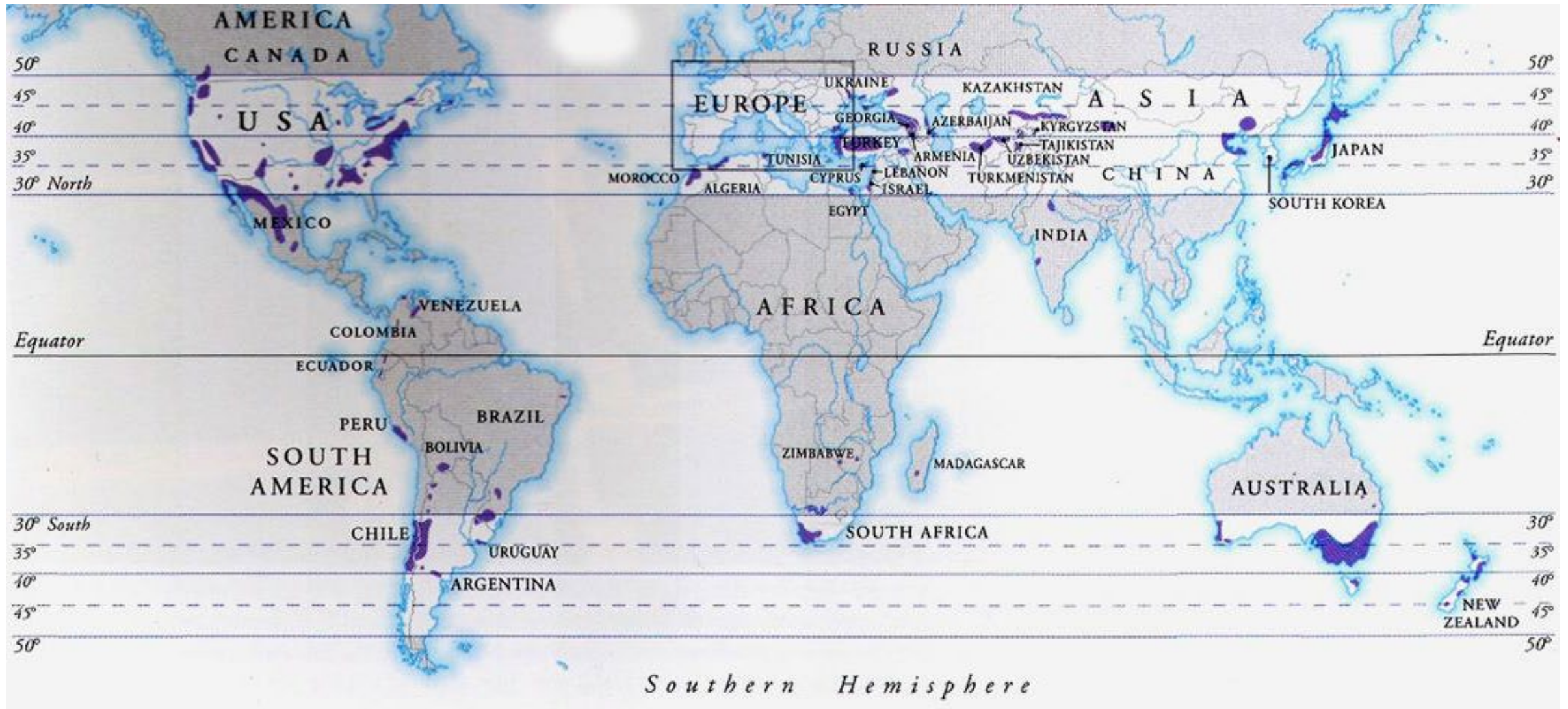
Klimaat: 50%

Type bodem & structuur: 25%

Druivenras: 10%

Wijnbouwtechniek & vinificatie: 15%

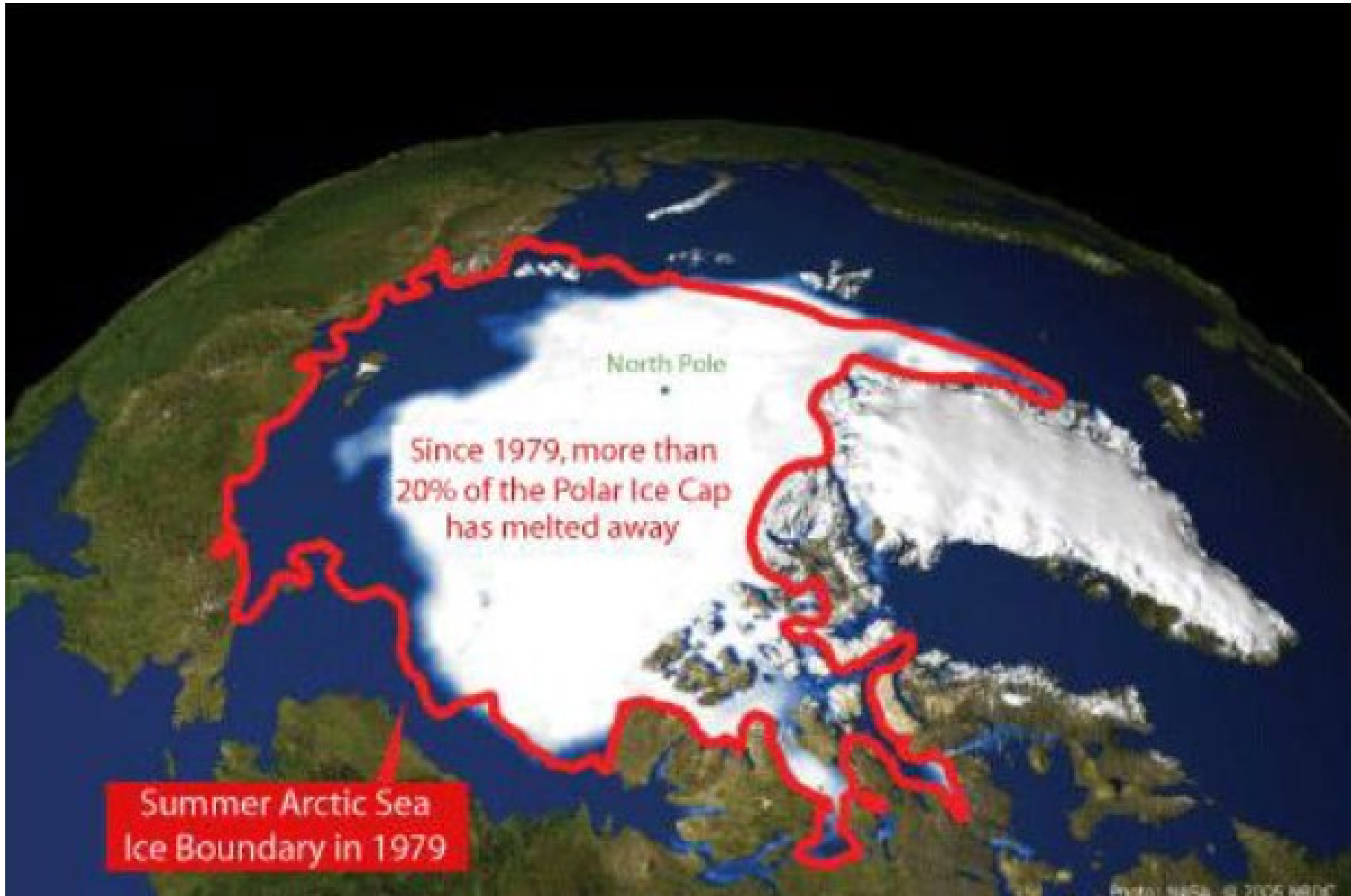
Klimaat & breedtegraad

Ligging tussen de 28° en 45° zuiderbreedte, dus perfect voor wijnbouw.

Klimaat in Zuid-Afrika.

- . Zuid-Afrika is een vrij groot land met verschillende klimaatzones.
- . de Kaapse wijn gebieden hebben een gematigd, mediterraan klimaat met maritieme invloeden van zowel van de Atlantische oceaan als van de Indische oceaan.
- . dus gematigd warme (soms heel droge) zomers & koele winters (zelden vorst)
- . Zuidelijk halfrond heeft grotere watermassa dan Noordelijk halfrond (verkoeling)
Noordelijk halfrond niet enkel grotere landmassa maar ook invloed (warme) golfstroom
- . ook is er de invloed van de Benguela stroom: koude zeestroom afkomstig uit de Zuidzee rond Antarctica. Zorgt ook (vooral tussen mei en augustus) voor regen.
- . de 'Cape Doctor' is een sterke zuid-oostelijke wind die vooral vanaf de lente tot de zomer (sept – maart) actief is. Deze vermindert de plagen en ziektes in de wijngaarden
- . jaarlijkse regenval van 450 tot 800 mm. Voor Constantia nabij Kaapstad is dit 1000 mm.

Invloed global warming op wijnbouw

- . voorspellingen 2050-2100 : tegen 2100 zou de globale temperatuur tijdens het groeiseizoen toenemen met 2°C tot 5°C.
- . Portugal (2.9°C in 50 jaar) zou de grootste verandering ondergaan
Zuid-Afrika (0.9°C in 50 jaar) de kleinste
- . de opwarming zou tevens groter zijn in het noordelijk halfrond (2.11°C/50 jaar) dan in het zuidelijk halfrond (1.71°C/50 jaar)
- . waterexcessen (droger – natter)
- . wat met de 'Golfstroom'... ??

Warme en koude golfstromen in de Oceaan

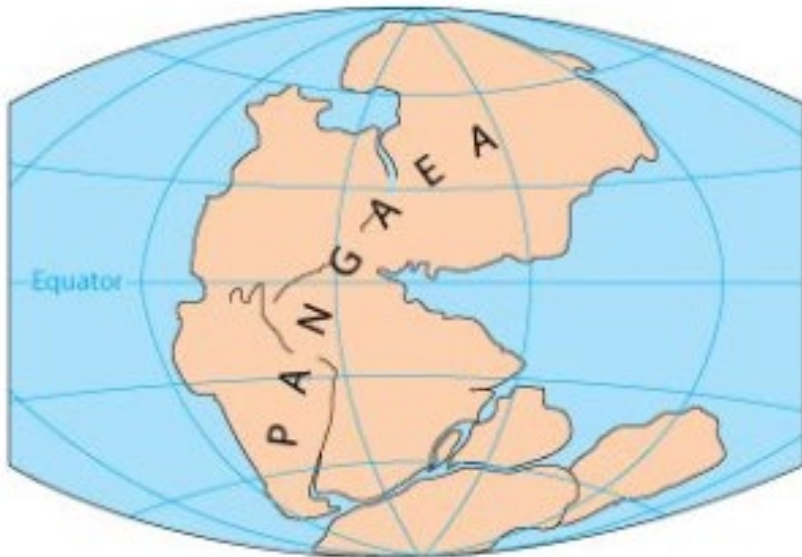

- . Almenkerk Sauvignon Blanc 2022
- . Cuvée met de druiven van Samantha G.O'Keefe van Lismore Estate (winery afgebrand in 2022).
- . Vinificatie bij Joris van Almenkerk
- . 100% sauvignon blanc en vinificatie op inox
- . 30% uit Greyton (300m h & schalie), het overige uit cool climate percelen uit Elgin en de Western Cape.
- . Na 2 maand bedenkingen bij familie van Almenkerk
- . Na 9 maanden verwijderde Samantha de grove lies
- . Daarna nog 9 maand rijping op fijne lies

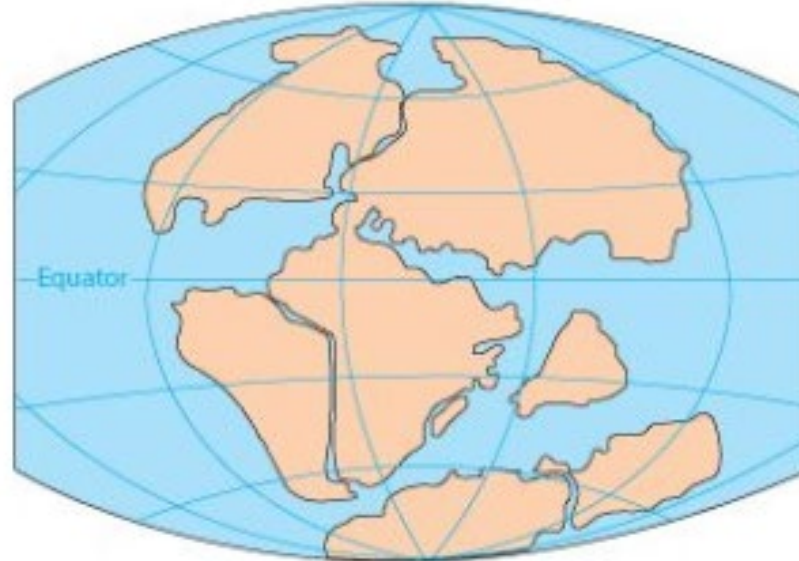
- . Joris van Almenkerk (Belgisch/Nederlands koppel) hebben hun domein in Elgin (Grabouw).

* Ook Spioenkop in Elgin (Belg)

Bodem: Zuid-Afrika heeft één van de oudste wijngaardbodems ter wereld!

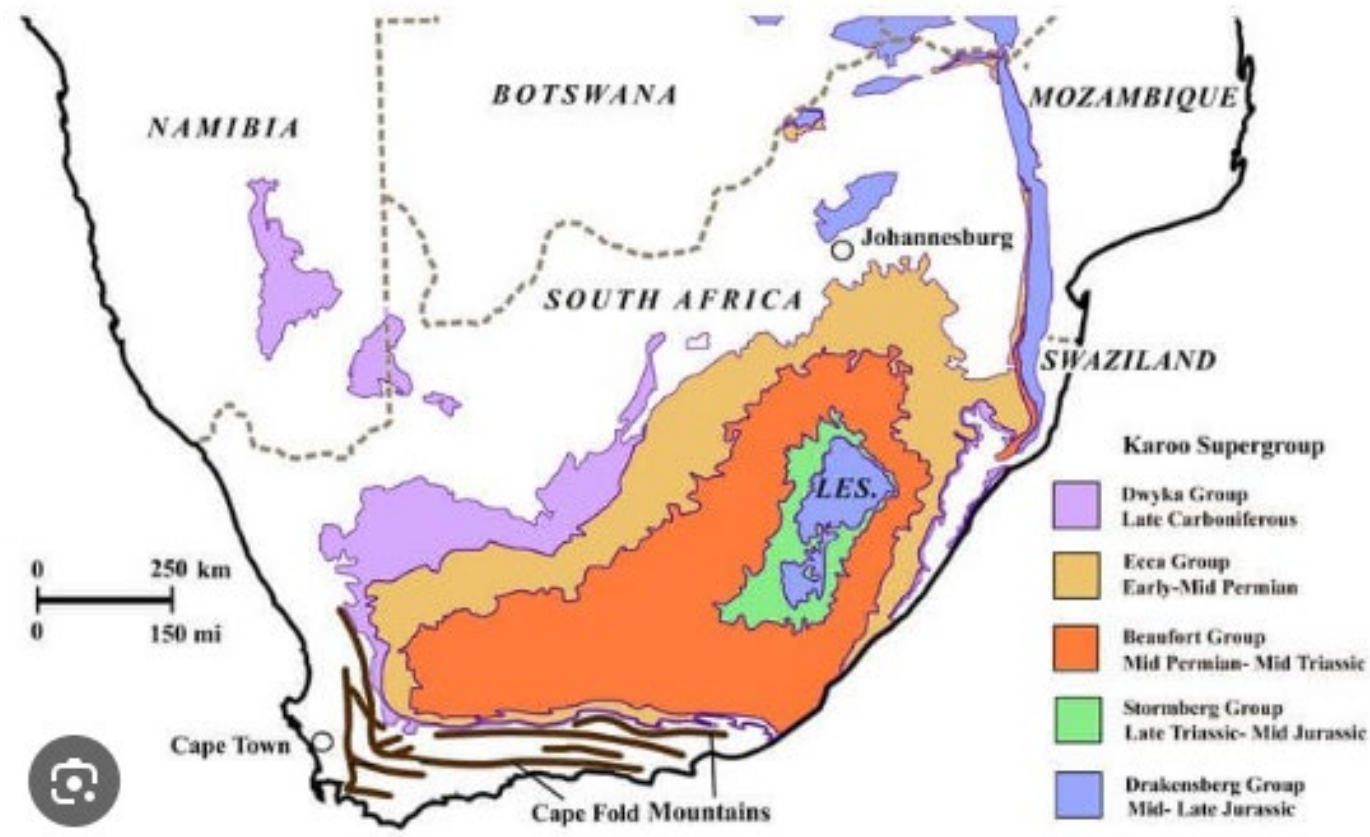
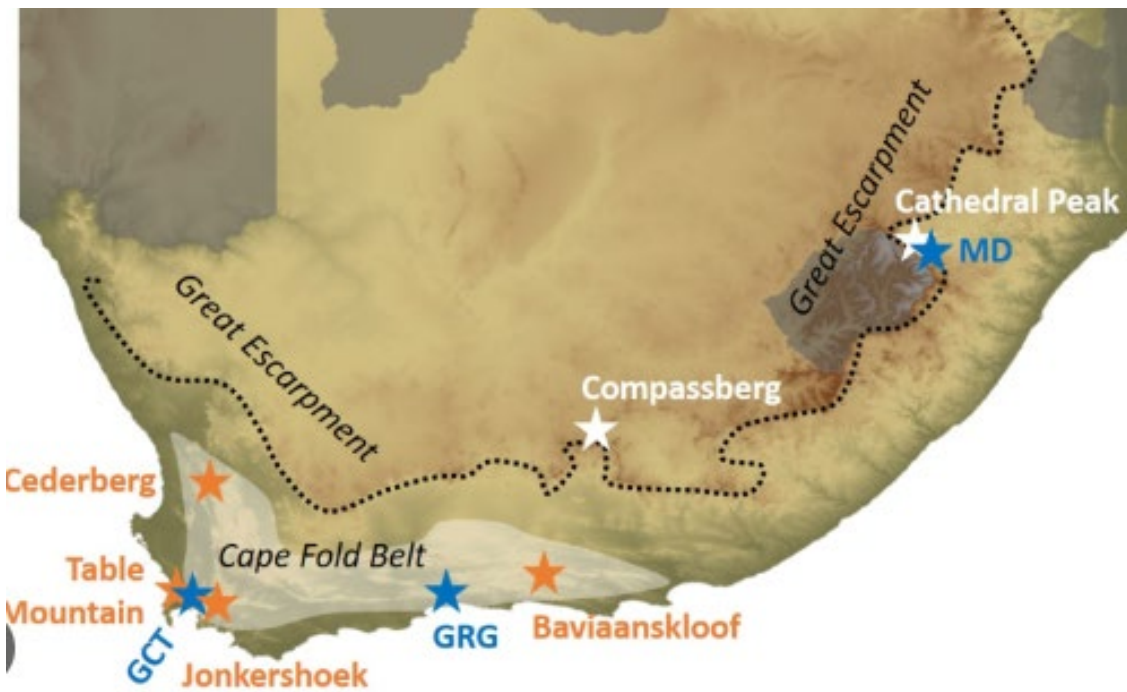
PERMIAN
250 million years ago

JURASSIC
145 million years ago

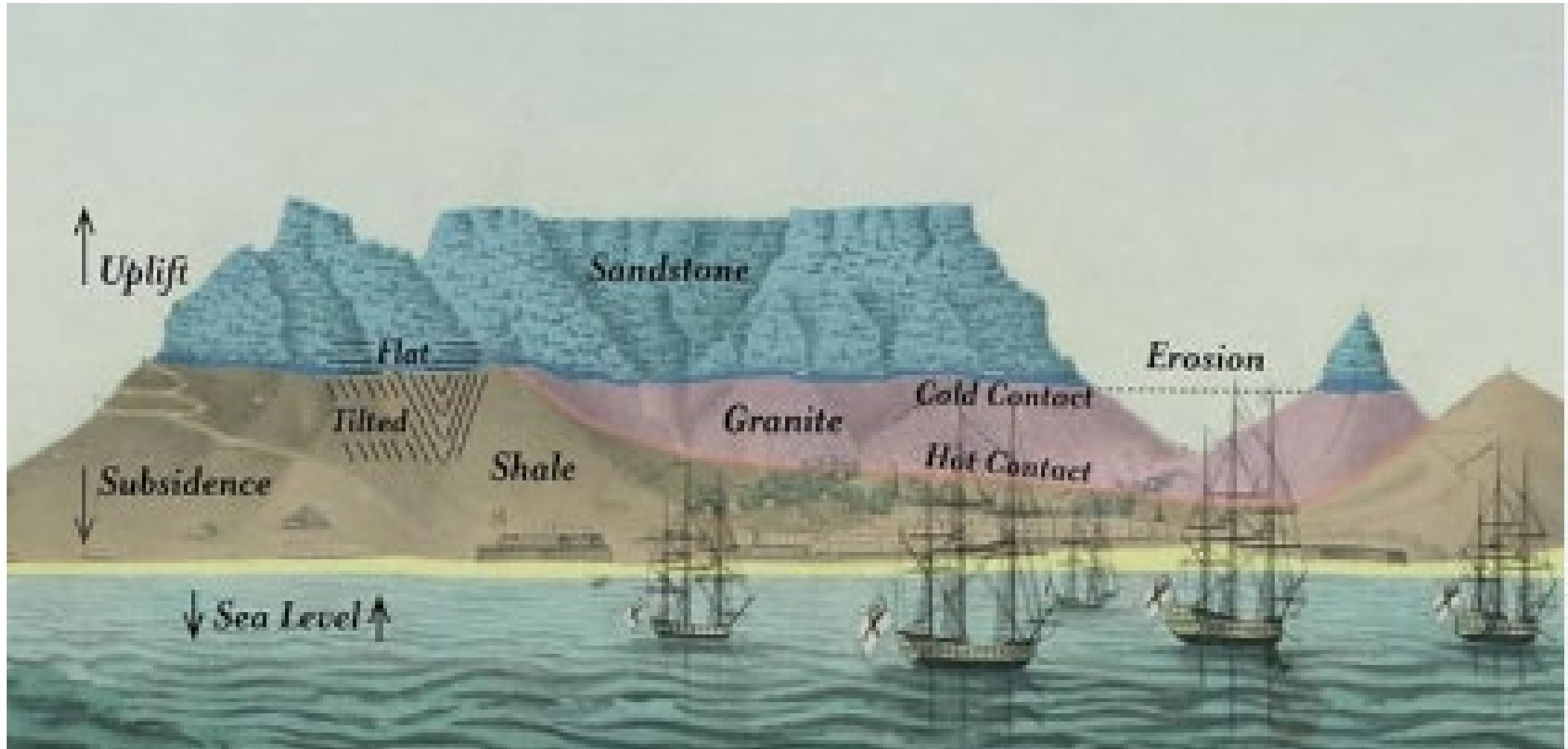
PRESENT DAY

Cape Fold Belt: ontstaan ongeveer 500-250 mio jaar geleden

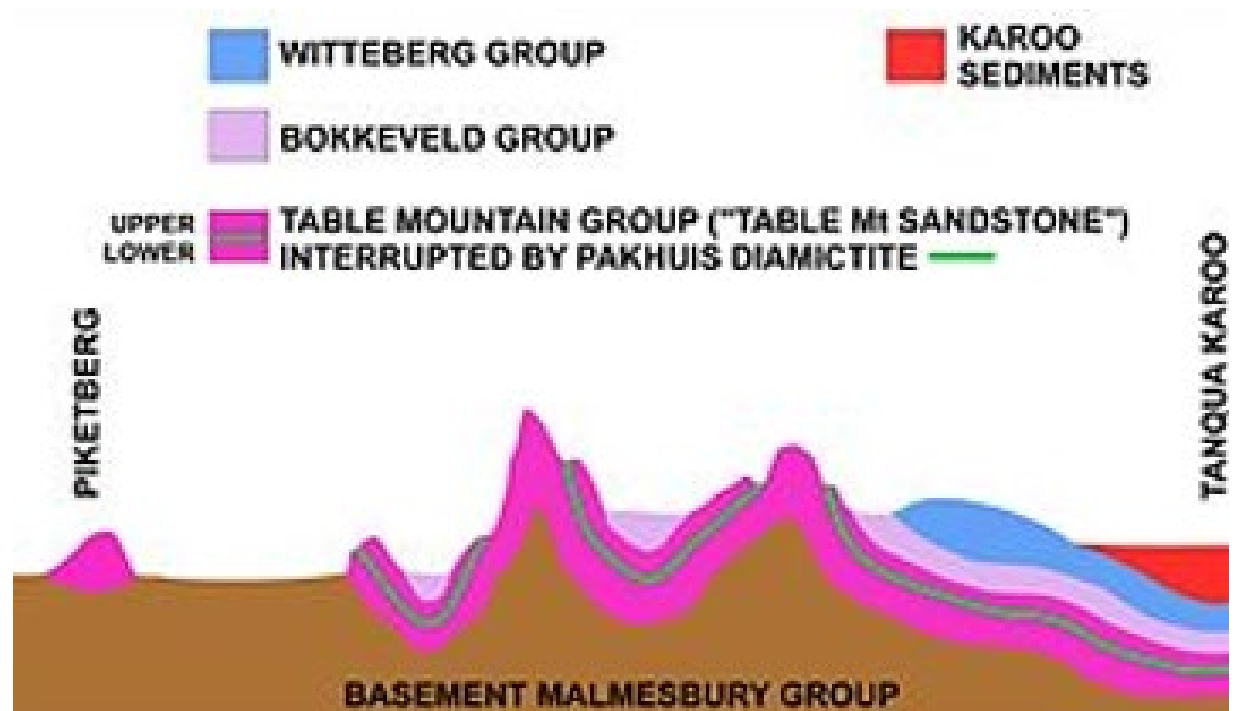
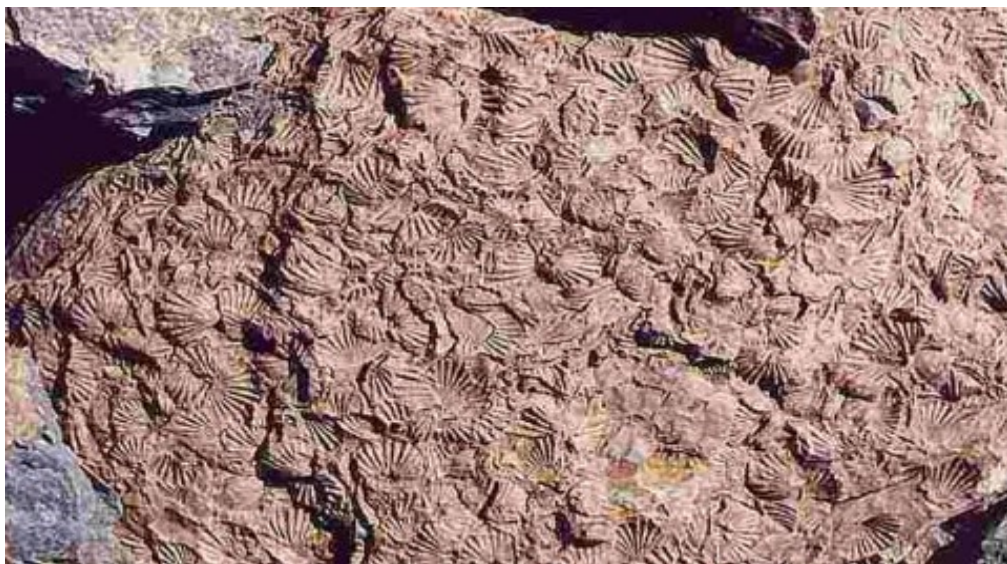
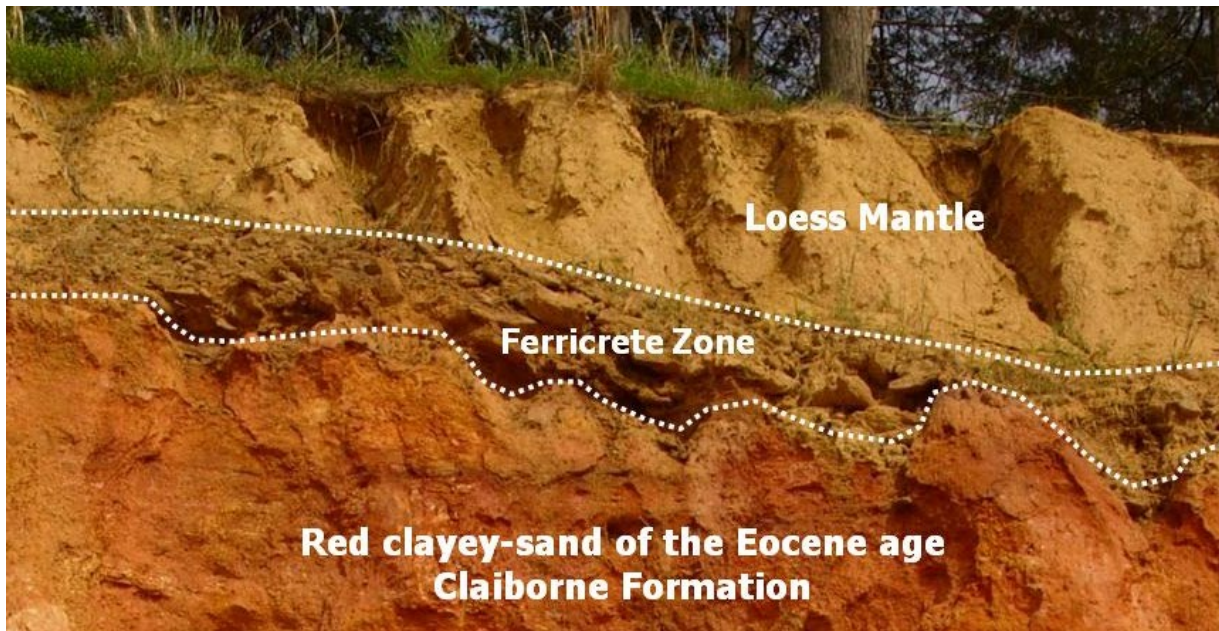

De Malmesbury group dateert van het late Precambriaanse tijdperk (1000 à 550 mio jaar geleden)

- . zeer gevarieerde bodemstructuur maar vooral zandsteen, graniet, leisteen en schalie (Bokkeveld). Ook kalk, grind en klei.
- . op verschillende plaatsen ook Koffieklip, dat is een sterk ijzerhoudende samenklontering van klei en grind.

- . Meer naar het binnenland vinden we leisteen en afzetting van rivieren.
- . Bepaalde regio's hebben een bruine-rood-geelachtige toplaag (vb: in het district Stellenbosch).
- . Bergen hebben een zandsteen structuur. (vb:Tafelberg, Simonsberg)

- . Constantia: vooral zandsteen & graniet
- . Elgin: vooral zandsteen, graniet & schalie
- . Franschhoek: zandsteen, schalie, graniet en zanderige alluviale bodems
- . Stellenbosch: vooral graniet & schalie
- . Swartland: vooral graniet (soms ook losse graniet), schalie en schist.

De druivenrassen.

. De Franse Hugenoten plantten vooral de Chenin Blanc, Colombard en de Muskaat aan.

. Chenin Blanc (ook 'steen') blijft de belangrijkste aanplant maar krijgt concurrentie van 'The Big Six', de zes edele druivenrassen:

chardonnay - sauvignon blanc
cabernet sauvignon - merlot
syrah - pinotage

. Zoals Chenin Blanc een icoon is voor de witte wijn in Zuid-Afrika is pinotage dat voor de rode wijn.

. Pinotage = kruising van pinot noir x cinsault (door de Afrikaners ook hermitage genoemd)
Geen makkelijke variëteit maar wel hoog rendement & immuun tegen tal van ziektes.

Blauwe druivenrassen:

Cabernet Franc
Cabernet Sauvignon
Carignan
Cinsaut
Gamay
Grenache
Malbec
Merlot
Mourvèdre
Muscadel
Nebbiolo
Petit Verdot
Pinot Noir
Pinotage
Ruby Cabernet
Shiraz
Tinta Barocca
Touriga Nacional

Witte druivenrassen:

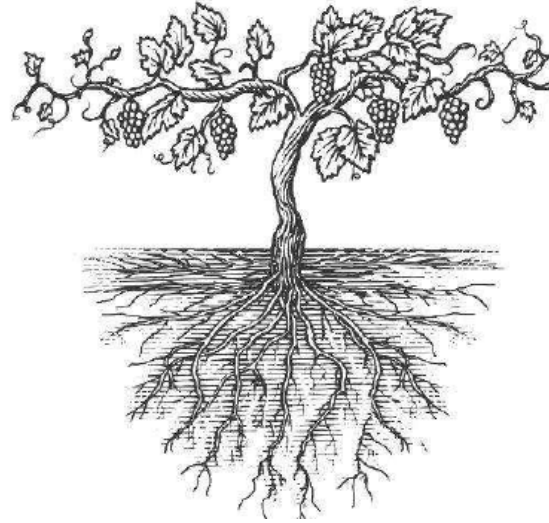

Bukettraube
Crouchen Blanc
Chardonnay
Chenin Blanc
Colombar
Riesling
Gewürztraminer
Grenache
Muscat d'Alexandrie
Muscadel
Nouvelle
Palomino
Pinot Gris
Sauvignon Blanc
Semillon
Trebiano
Viognier

Variety	2022
Chenin Blanc	18.4%
Sauvignon Blanc	11.2%
Colombar(d)	10.7%
Chardonnay	7.3%
Total white-wine varieties	54.8%
Cabernet Sauvignon	10.6%
Shiraz	10.0%
Pinotage	7.4%
Merlot	5.9%
Total red-wine varieties	45.2

Oude wijnranken.

- . opbrengst
 - . wortelstructuur
 - . rijpingstijd
 - . zuren - suikers
 - . invloed klimaat - weersbestendigheid
 - . verbondenheid bodem
-
- . druiven uit oude ranken: meer diepte, complexiteit, concentratie en elegantie
 - . sensorische kenmerken wijn: meer fraîcheur en structuur.

Oude wijnranken in Zuid-Afrika .

- . Old Vine Project, opgericht door o.a. Rosa Kruger in 2016
- . Veel wijnbouwers uit Swartland werken mee: o.a. Eben Sadie, Chris Alheidt, Mullineux en andere voorvechters van oude ranken
- . hun stelling: oude wijnranken zijn het antwoord zijn op de klimaatwijzigingen en een toegevoegde waarde aan de wijnbouw in Zuid-Afrika
- . Voorwaarden:
 - . min. 35 jaar oud
 - . organische wijnbouw
 - . nieuwe aanplantingen moeten gericht zijn op toekomstige old vines
- . Na de erkenning krijgt de wijn een zegel met jaar van aanplant
- . Vandaag zijn er 4.300 ha old vines in Zuid-Afrika (1/2 ervan is Chenin Blanc)

CERTIFIED
HERITAGE
VINEYARDS

LAMBERTS BAY

LEIPOLDTVILLE-SANDVELD

CLANWILLIAM

CEDERBERG

CITRUSDAL

BEAUFORT WEST

PIKETBERG

SALDANHA

WESTERN CAPE

LAINGSBURG

PRINCE ALBERT VALLEY

SWARTBERG

DARLING

MALMESBURY

TULBAGH

CERES

CALITZDORP

OUTDSHOORN

PHILADELPHIA

DURBANVILLE

WELLINGTON

WORCESTER

PAARL

RAWSONVILLE

MONTAGU

BONNIEVALE

LANGEBERG-GARCIA

CAPE TOWN

CONSTANTIA

STELLENBOSCH

FRANSCHHOEK

ROBERTSON

BONNIEVALE

SWELLENHAM

GEORGE

KNYSNA

PLETTENBAY

VILLIERSDORP

ELGIN

BOT RIVER

CALEDON

HERMANUS

STANFORD

ELIM

CAPE AGULHAS

LOWER DUIVENHOKS RIVER

François Haasbroek:

“Blackwater Wines: Simple & complex,
even oddball, but never boring. “

- . Black Water Pleasant Garden Palomino 2018
- . Streek: Robertson (Ashton)
- . Producent François Haasbroek
- . Wijngaard aangeplant in 1927, erkend als OVP
- . 320m hoogte
- . Bodem: leisteen met ondergrond van kalksteen
- . Bushvines
- . Persing van volle trossen - 25% met schilmaceratie
- . Vergisting: 50% betonnen eieren - 50% hout
- . Geen interventie tijdens de vinificatie
- . Rijping: 12 maand cementen ei
- . Lichte filtering

WESTERN CAPE

"Sommige dagen ben ik meer wolf dan vrouw en ik ben nog steeds aan het leren hoe ik moet stoppen met verontschuldigen voor mijn wildheid"

- . Wolf and Women Chenin Blanc 2022
- . streek: Swartland
- . producent: Jolandie Fouché
- . voorheen Kloovenburg, huurt nu kelderruimte bij Brookdale Estate voor haar eigen project
- . blend van 4 wijngaarden uit 2 wards:
 - 3 x Paardeberg (losse graniet) > 40 a 60 jaar oud 70%
 - 1 x Malmesbury (crasse de fer) > 45 jaar oud 30%
- . bushwines
- . na oogst 24u koeling
- . persing van volle trossen
- . 10 maand rijping in fouders (300 & 500l)

WESTERN CAPE

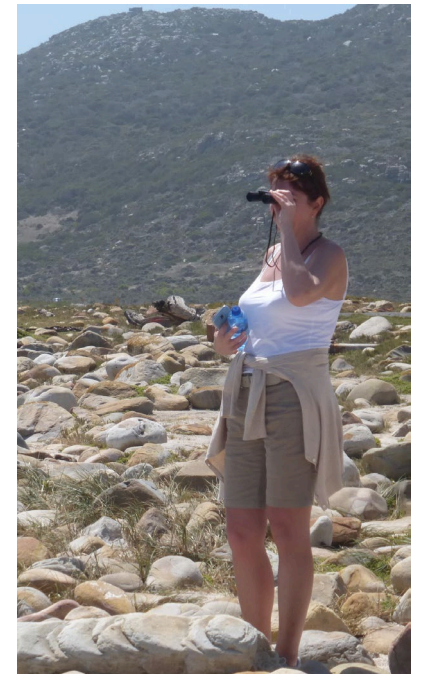
Remhoogte Estate

- . Remhoogte Vantage Pinotage 2019
- . streek: Stellenbosch (Simonsberg)
- . familiebedrijf (55ha), Muray Boustred en zonen
- . zo weinig mogelijk interventie
- . perceel van 2 ha op hoger gelegen graniet heuvel
- . zuid -zuidwestelijke oriëntatie met Atlantische bries
- . 20 jaar oude stokken – bushwines
- . 100% pinotage
- . vinificatie 70% grote fouders - 30% staal
- . 18 maand rijping in barriques (30% nieuw eik)
- . daarna nog 6 maand rijping in cement voor botteling

Tussen Hemel en Aarde...

- . Creation Reserve Syrah 2018
- . Walker Bay (Hemel & Aarde vallei)
- . Koele maritieme bries, fijnbos en riviertjes
- . Wijngaard op 300m hoogte
- . Bodem: Bokkeveld schalie en Koffieklip op klei ondergrond
- . 100% Syrah
- . Leeftijd wijnstokken: 18 jaar
- . 2 weken maceratie
- . 80% met volledige tros vergist in grote foudres
- . spontane vergisting
- . 25% rijping op (nw) Franse eik gedurende 18 maand

LAMBERTS BAY

LEIPOLDTVILLE-SANDVELD

CLANWILLIAM

CEDERBERG

CITRUSDAL

BEAUFORT WEST

SALDANHA

PIKETBERG

WESTERN CAPE

N1

LAINGSBURG

PRINCE ALBERT VALLEY

SWARTBERG

TULBAGH

CERES

DARLING

MALMESBURY

WORCESTER

CALITZDORP

OUDTSHOORN

PHILADELPHIA

DURBANVILLE

PAARL

RAWSONVILLE

MONTAGU

BONNIEVALE

ROBERTSON

SWELLEN DAM

LANGEBERG-GARCIA

GEORGE

KNYSNA

PLETTENBAY

CAPE TOWN

STELLENBOSCH

FRANSCHHOEK

VILLIERSDORP

BOT RIVER

CALEDON

MALGAS

LOWER DUIVENHOKS RIVER

MOSEL BAY

HERMANUS

STANFORD

ELIM

CAPE AGULHAS

N7

R2

N2

Luk Dobbelaere 19 september 2024

- . Meerhof Arbeidsgenot Shiraz 2021
- . Eerste wijnstokken ooit aangeplant in 1751
- . Huidige wijnmaker: Jaco Brand
- . Swartland (Riebeek kasteel)
- . Ward: Riebeek berg
- . Bodem: schalie en kwarts
- . Leeftijd wijnstokken: 28 jaar
- . Lage opbrengst 8ton/hectare
- . 100% Syrah
- . 12 maanden rijping op Franse eik

Certification seal

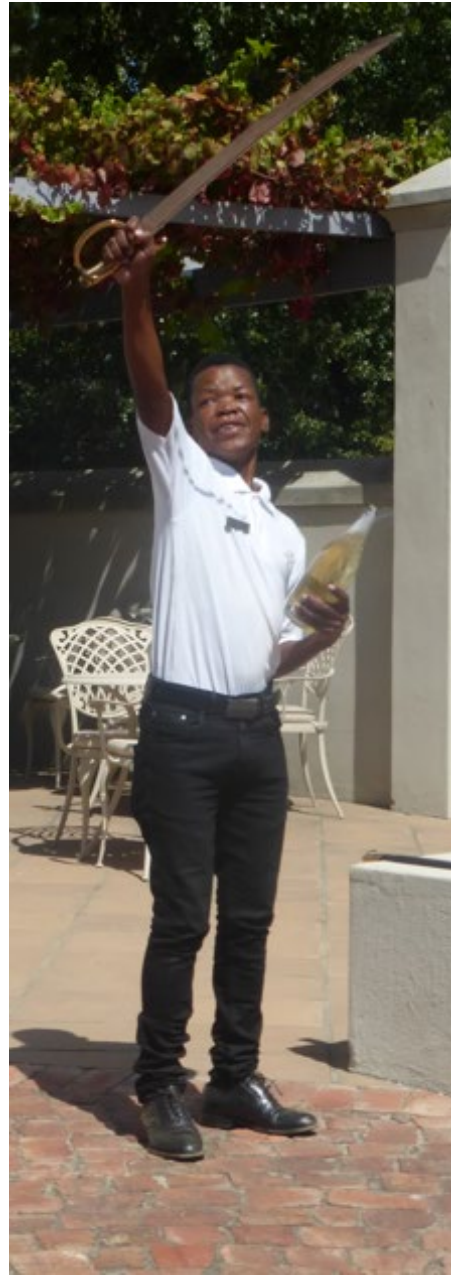

Fairtrade wines – 80% sold worldwide from South Africa

Pebbles – pre-primary farm project

LAMBERTS BAY

LEIPOLDTVILLE-SANDVELD

CLANWILLIAM

CEDERBERG

CITRUSDAL

PIKETBERG

SALDANHA

WESTERN CAPE

BEAUFORT WEST

N17

N1

LAINGSBURG

PRINCE ALBERT VALLEY

DARLING

TULBAGH

SWARTBERG

MALMESBURY

CERES

CALITZDORP

OUDTSHOORN

PHILADELPHIA

WELLINGTON

WORCESTER

DURBANVILLE

PAARL

RAWSONVILLE

MONTAGU

BONNIEVALE

LANGEBERG-GARCIA

GEORGE

KNYSNA

PLETTENBERG BAY

CAPE TOWN

STELLENBOSCH

FRANSCHHOEK

ROBERTSON

VILLIERSDORP

SWELLENHAM

MOSSEL BAY

CONSTANTIA

BOT RIVER

CALEDON

MALGAS

LOWER DUIVENHOKS RIVER

HERMANUS

STANFORD

ELIM

CAPE AGULHAS

N17

R27

N2

- . Delaire Graff Botmaskop 2019
- . Stellenbosch (flanken van de Helshoogte pas)
- . 300 - 500m hoogte (koel microklimaat)
- . afkomstig van de oudste percelen van Delaire
- . zachte bries van de oceaan
- . rijke, watervasthoudende bodem
- . 59% CS - 20% CF - 10% PV - 8% Mlt - 3% MIb
- . Enkel gebruik 1^e (zachte) persing
- . 16mnd Franse Eik

Braai

Biltong

Bobotie

- . Delaire Graff Cabernet Sauvignon Reserve 2018
- . Stellenbosch (flanken van de Helshoogte pas)
- . 300 - 500m hoogte (koel microklimaat)
- . afkomstig van perceel Banghoek
- . zachte bries van de oceaan
- . rijke, watervasthoudende bodem
- . 100% Cabernet Sauvignon
- . Enkel gebruik 1^e (zachte) persing
- . 80% rijping op (nw) Franse eik gedurende 18 maand

